

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski

w sprawie z wniosku R. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 stycznia 2012 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 21 kwietnia 2011 r.,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2011 r., Sąd Apelacyjny oddalił apelację ubezpieczonego R. C. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 września 2010 r., w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o wysokość emerytury.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego zostało wniesione do Sądu Najwyższego pismo procesowe (bez nagłówka) podpisane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez reprezentującą go radcę prawną, w którym wniesiono "o kasację Wyroku Sądu Apelacyjnego". W piśmie tym zarzucono naruszenie prawa materialnego Δ w szczególności art. 15, art. 21 ust. 2, 3, art. 53 oraz art. 109 i art. 111.1 ust. 3" i wniesiono o Δ nakazanie ZUS do przeliczenia emerytury w oparciu o nową kwotę bazową w wysokości 1327,44 zł z 1999 r. nie zaś nieobowiązującą z 1996 r. oraz

zaliczenie do stażu pracy okresu prowadzonej działalności gospodarczej poczynając od 2001 r. i okresu przymusowej pracy w okresie okupacji w 1944 r.

Sąd Apelacyjny potraktował to pismo ubezpieczonego jako skargę kasacyjną i wezwał pełnomocnik reprezentującą ubezpieczonego do usunięcia braków formalnych skargi przez złożenie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania z uzasadnieniem. W odpowiedzi pełnomocnik ubezpieczonego wywiodła, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na rażące naruszenie art. 15, art. 21 ust. 2 i 3, art. 53, art. 109 i art. 111.1 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (przymus adwokacko-radcowski) i dotyczy ono także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji (art. 87¹ k.p.c.). Wniesienie przez stronę do Sądu Najwyższego skargi kasacyjnej bez zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego (gdy nie zachodzi wypadek opisany w art. 87¹ § 2 k.p.c.) prowadzi do odrzucenia skargi przez sąd drugiej instancji lub przez Sąd Najwyższy, bez uprzedniego wzywania strony o usunięcie tego braku.

W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że zwrot Wniesienie skargi kasacyjnej (poprzednio kasacji) oznacza, że powinna być ona sporządzona i podpisana przez adwokata (radcę prawnego) oraz powinna wymieniać wnoszącego ją pełnomocnika (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1997 r., II CZ 35/97, OSNC 1997 nr 10, poz. 151; z dnia 5 stycznia 1998 r., II UZ 119/97, OSNAPiUS 1998 nr 23, poz. 696 i z dnia 24 stycznia 2000 r., III CZ 168/99, LEX nr 529783). Wymaganie sporządzenia skargi kasacyjnej przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym służy zapewnieniu odpowiedniego poziomu merytorycznego tego szczególnego środka zaskarżenia. Przy sporządzaniu skargi pełnomocnik może posługiwać się projektami sporządzonymi przez osoby trzecie (także przez samą stronę) i z reguły dla uznania zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego wystarczające jest, że pełnomocnik podpisze

skargę. Podpisując skargę pełnomocnik bierze na siebie odpowiedzialność za jej treść (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1997 r., II UZ 19/96; z dnia 24 stycznia 1997 r., II UZ 15/96, OSNAPiUS 1997 nr 18 poz. 362-notka oraz z dnia 26 stycznia 1999 r., I PKN 542/98, OSNP 2000 nr 6, poz. 230-notka). Jednakże sam podpis pełnomocnika (i jego oznaczenie) jest niewystarczający dla zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego, jeżeli z treści skargi w sposób niewątpliwy wynika, że została ona sporządzona przez samą stronę, a jej poziom merytoryczny nie odpowiada wymaganiom, które można postawić nawet przeciętnemu profesjonalnemu pełnomocnikowi. Czynność podpisania skargi kasacyjnej niesporządzonej przez adwokata nie mieści się w zakresie czynności procesowych, do których upoważnia pełnomocnictwo procesowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2000 r., I CZ 98/00, LEX nr 532122). Wyłączenie możliwości sporządzania skargi kasacyjnej (oraz innych środków prawnych kierowanych do Sądu Najwyższego) osobiście przez stronę wynika z konieczności dokonania tej czynności procesowej przez osoby zawodowo przygotowane do właściwego formułowania i argumentowania pism procesowych, zatem oparcie przez adwokata (radcę prawnego) skargi wniesionej przez stronę, która nie ma kwalifikacji do dokonywania tego osobiście, nie spełnia wymagania jej sporządzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2009 r., II CZ 89/08, LEX nr 527186, a także postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 15 maja 2008 r., II GSK 502/07, LEX nr 505329 oraz z dnia 29 września 2010 r., II FZ 469/10, LEX nr 742521, w których stwierdzono, że przez sporządzenie skargi kasacyjnej należy rozumieć jej napisanie i podpisanie).

W rozpoznawanej sprawie, już na pierwszy rzut oka widać, że skarga kasacyjna została sporządzona (zredagowana) przez samego ubezpieczonego, a nie przez radcę prawną jako pełnomocnika ubezpieczonego, która ją tylko podpisała (obok podpisu złożonego osobiście przez ubezpieczonego) i opatrzyła pieczęcią własnej kancelarii. Świadczy o tym wielokrotne użycie w treści skargi zwrotów czasownikowych w pierwszej osobie liczby pojedynczej (między innymi wyrok (Y) który oddalił moje odwołanie od Decyzji ZUS-u; "wyjaśniam, że na rozprawie (Y) Sąd Apelacyjny nie pouczył mnie o możliwości zaskarżenia tego

Wyroku; Auważam, że ciągłość sprawy z mojej strony została zachowana Y@; Anie miałem możliwości dokładnego wyjaśnienia w/w sprawy w Apelacji@ itp.). Ponadto brak oznaczenia rodzaju pisma procesowego kierowanego do Sądu Najwyższego (posłużenie się tylko zwrotem wnoszę o kasację wyroku) oraz sposób formułowania zarzutów kasacyjnych (np. powołanie tylko numerów jednostek redakcyjnych bez określenia, do jakiego aktu normatywnego się odnoszą) świadczy o braku podstawowej wiedzy prawniczej, której można wymagać od profesjonalnego pełnomocnika procesowego.

W tym stanie rzeczy należało uznać, że ubezpieczony jako osoba pozbawiona zdolności postulacyjnej do występowania w postępowaniu przed Sądem Najwyższym sporządził skargę kasacyjną samodzielnie, co oznacza, że wniósł ją bez zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego. Skarga kasacyjna podlegała więc odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 87¹ § 1 k.p.c.